

PROČ JE TAK MÁLO ZLA?

Mt 5, 44.45

kázání z instalační bohoslužby z 29. 6. 2013 – br. Zvolánek Pavel

Úvod:

Milí přátelé, milé sestry, milí bratři,
jedna z prvních studijních biblických lekcí tzv. „přítomné pravdy“, dnes tomu říkáme „evangelium pro dnešek“, je o vesmírném konfliktu dobra a zla. Lidé si od nepaměti kladou otázku, proč je na světě zlo, proč jsou na světě katastrofy, války, utrpení, bolest, nemoc, smrt. Říkají: kdyby byl Bůh, tak by přece nic takového nemohl dopustit. Bůh proto nemůže existovat.

Všimněme si, že tito nevěřící lidé automaticky předpokládají, že pokud by Bůh případně byl, tak pak jedině jako dobrý Bůh. Zdá se jim, že je příliš zla, a proto raději neuznávají žádného Boha, než toho, který není dobrý. Bůh v jejich představách, tedy dobrý Bůh, by přece toto nemohl dopustit. Naopak věří, že tím, kdo je v zásadě dobrý, je člověk. Sovětský spisovatel Maxim Gorkij vyjádřil tuto myšlenku takto: „Člověk, to zní hrdě“.

Bible nás ale učí přesně opačnému pohledu na člověka. Prorok Izajáš ve Starém zákoně říká: **Nejlstivější a nejzrádnější je lidské srdce, kdo mu porozumí.**

V Markově evangeliu v Novém zákoně zase čteme: Ježíš mu řekl: **Proč mi říkáš dobrý? Nikdo není dobrý, jedině Bůh.**

Člověk není sám od sebe dobrý. Lidské srdce je zrádné a lstivé. Dobrý je jenom Bůh. Cílem mého dnešního kázání je

1. ukázat si, ne proč je tak hodně zla, ale **jak je možné, že je tak málo zla, když jsou lidé podle Bible tak špatní,**
2. a jak my sami pomáháme nebo můžeme pomoci, aby toho zla bylo ještě méně.

Zdá se vám, že se mýlím, nebo že se snad rouhám, když tvrdím, že je na světě málo zla? Nestačí mi snad to, co každý den vidíme kolem sebe, ve zprávách či na internetu? Je snad málo, že umírá a trpí stále zbytečně tolik lidí? Ano, není to pro mě málo. Přesto si myslím, že pokud věříme Bibli, tak není tato situace pro nás překvapující. Co jiného můžeme čekat, když se dozvídáme, že člověk není dobrý. Naopak se tady nabízí přesně opačná otázka. Jak je možné, že když jsou křesťané zobrazujícího Boha v menšině a každý výtvar padlého člověka je od mládí zlý, je na světě vlastně nakonec tak málo zla? Jak je možné, že nás cestou do práce někdo nezabil nebo alespoň neokradl? Stane se to jen někomu, ale většině lidí se nic takového nestane. Jak to, že zaparkujeme auto, vrátíme se a auto tam stojí. Ano, zase ne vždy, ale většina lidí své auto najde na místě, kam ho postavila. A tak bych mohl pokračovat. Ani si možná neuvědomujeme, jak samozřejmě přijímáme dobré věci. Všichni si budeme do smrti pamatovat, jak nás prodavačka okradla, ale přejdeme bez povšimnutí, že

mnohem víckrát nás nikdo neokradl. Každý z nás, a věřím, že mi dáte za pravdu, prožívá více dobrého než špatného. A to je přeci divné. Sedm miliard hříšných lidí, to už je přece obrovská síla zla. Jak to, že se netřeseme celé dny strachem?

Pojďme nyní společně hledat v Bibli odpověď na otázku, proč je ve světě tak málo zla, když je padlý lidský charakter tak zlý. Důvody jsem rozdělil do tří skupin. 1. všeobecná milost, 2. sebezáchovné lidské jednání a 3. sebeúcta člověka. U každého zvlášť se zastavím a začnu od třetího důvodu:

3. Sebeúcta člověka

Člověk je schopen relativně dobrého jednání na základě úcty k sobě samému, ke své pověsti před ostatními i sám před sebou. Prostě nechce vypadat před druhými trapně a hloupě. Hlavně to image :-)

a) My víme, že dobrými skutky si nemůžeme zasloužit Boží spásu, ale lidé si takto mohou zasloužit dobrou pověst u druhých lidí určitou základní sebeúctou, slušným chováním. Tím, že chceme vypadat před druhými dobře, je do určité míry krocena naše vnitřní zkaženost.

b) Dokážu být dobrý i bez Boha. Lidé jednají co nejlépe ve snaze dokázat, že mohou být dobří i bez víry v Boha. A pak tím také argumentují. Určitě jsme již mnohdy slyšeli: „Já v žádného Boha nevěřím a chovám se dobře. Nikdy jsem nikoho nezabil, nikomu neublížuju. Nepotřebuju být věřící, abych věděl, jak se mám chovat.“

2. Sebezáchovné lidské jednání

Dalším vysvětlením, proč lidé nejednají vždy tak zle, jak by odpovídalo jejich charakteru, je z důvodu sebezáchovy.

a) Lidé nechtějí narazit. Uvědomují si, že zlým a neurvalým chováním brzy zkříží zájmy jiných lidí. Naučí se ve vlastním zájmu jednat uhlazeně a pragmaticky i s lidmi, které nesnáší. Vědí, že snadněji prosadí své zájmy, když se budou snažit nikoho nenaštvat a budou, jak se dnes s oblibou říká, politicky korektní.

b) Někdy se tomu říká: Solidarita pirátů. Jsou-li na jedné lodi neurvalí, nelítostní bandité, dovedou vzájemně respektovat vzájemná pravidla a jednat spolu s určitou dávkou ohleduplnosti. Lidé na jedné lodi – tedy v jistých skupinách se k sobě dokážou chovat mnohem lépe, než by odpovídalo jejich zkaženosti.

Nejdéle se však zastavme u důvodu, který jsem nazval všeobecná milost.

1. Všeobecná Boží milost

Když čteme pozorně Bibli, zjistíme, že v padlém světě působí něco, co bychom mohli nazvat všeobecnou Boží milostí. Přečtěme si text z Bible:

Matouš 5:44,45 Já však pravím: Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují, abyste byli syny nebeského Otce; protože on dává svému slunci svítit na zlé i dobré a déšť posílá na spravedlivé i nespravedlivé.

Člověk nemusí být dobrý na to, aby se mohl těšit ze slunce a nebeské vláhy. Je to nezasloužená milost. To, že člověk dostává od Boha mnoho nezasloužených dobrých věcí, ale ještě neznamená, že bude jednou zachráněn. Známe přeci dobře z Bible přirovnání, kdy vedle sebe roste jak pšenice, tak plevel, aby obojí jednou vzalo zcela odlišný konec.

Za projevy všeobecné milosti lze považovat:

a) **Maření plánů** padlého stvoření. Žalm 33,10: *Záměry národů Hospodin maří, lidem úmysly hatí.*

Bůh nedovoluje realizovat lidem všechny záměry jejich padlých srdcí. Může se nám to jevit jako negativní, či do svobody lidí zasahující, ale když si představíme maření záměrů nacistů, komunistů, tak pocítíme vděčnost vůči Pánu Bohu.

b) Bůh dal **všem lidem** brzdu ve formě **svědomí** - jistého vnitřního zákona. Život v souladu se svým svědomím umožní člověku „žít lépe“.

c) **Systém světské moci** ustanovený Bohem. Přestože je dnes moderní a populární nadávat na špatnou vládu, politiky, policii, můžeme být šťastní, že nějaká ta policie a justice funguje. Dovedeme si představit, kdyby přestala policie a justice úplně fungovat? Zavládla by naprostá anarchie.

I Bůh jasně hovoří o zodpovědnosti, kterou máme vůči státní moci. Čtème: Římanům 13.1-4 *Každý ať se podřizuje vládní moci, neboť není moci, leč od Boha. Ty, které jsou, jsou zřízeny od Boha, takže ten, kdo se staví proti vládnoucí moci, vzpírá se Božímu řádu. Kdo se takto vzpírá, přivolává na sebe soud. Vládcové nejsou přece hrozbou tomu, kdo jedná dobře, nýbrž tomu, kdo jedná zle. Chceš, aby ses nemusel bát vládnoucí moci? Jednej dobře, a dostane se ti od ní pochvaly. Vždyť je Božím služebníkem k tvému dobru. Jednáš-li však špatně, máš proč se bát, neboť nenese meč nadarmo; je Božím služebníkem, vykonavatelem trestu nad tím, kdo činí zlo.*

Člověk je i díky tomuto systému odrazován od špatného jednání strachem z trestu, z vězení. Možná špatná motivace ke slušnému chování, ale díky Bohu za ni!

d) Posledním a pro nás nejdůležitějším bodem jak zmenšovat zlo na zemi, je **milost šířená skrze křesťany, skrze nás**. Řekli jsme si, že cílem tohoto kázání je ukázat si, proč je na světě tak málo zla, když nejsou žádní lidé sami od sebe dobří. Jak je možné, že jsme se navzájem ještě všichni nepozabijeli. Našli jsme mnoho důvodů. Bůh pamatoval na zlovlí člověka a dal lidem brzdy v podobě svědomí, vrozeného pudu vlastní sebezáchovy a sebeúcty, zákonů, strachu z trestu. Také sám Bůh maří zruďné plány lidí a spoustu dalších prostředků používá, aby nás chránil. To vše je nezávislé na člověku. Tento poslední bod – milost šířená křesťany – je ale tím, co se nás bezprostředně dotýká, co můžeme ovlivnit my sami. Jak? Úkol křesťanů je Bohem daný. Křesťané nesou evangelium dalším lidem a někteří uvěří a jsou spaseni. A i když někteří neuvěří, není to naše věc. Nezapomeňme, že křesťané mají dobře činit všem, mají zobrazovat Boha, předávat druhým jeho lásku, odkrývat jeho charakter. Bůh posílá svoji milost skrze křesťany, skrze nás, všem lidem bez ohledu na to, kteří budou a kteří nebudou spaseni. A to je náš úkol. A to je mé poselství pro vás. Lidé jsou nástrojem Božím, Bůh skrze nás posílá do světa lásku a pomoc. Není na nás, abychom posuzovali, komu pomoci a komu ne.

Čím více budeme zapálení pro Boží práci, tím méně bude zla tady na této zemi. Svým jednáním k druhým lidem můžeme zamezit šíření zla.

Rád bych nyní citoval dva spisovatele či filozofy. Nejdříve našeho **Václava Havla**, který řekl: „**Lhostejnost k druhým a lhostejnost k osudu celku je přesně tím, co otevírá dveře zlu.**“ Druhý citát zní: „**Opakem lásky není nenávisť, nýbrž**

Ihostejnost.“ Jeho autorem je židovský spisovatel původem z Rumunska a nositel Nobelovy ceny za mír **Eliezer Wiesel**.

Závěr:

A tím se vracíme na začátek. Říkal jsem v úvodu, že většina nevěřících lidí si dnes klade otázku, proč je na světě tolik zla, když říkáme, že Bůh je dobrý. Na tuto otázku jsme mohli částečně získat odpověď i dnes dopoledne. Je to proto, že jsme častokrát špatnými nositeli Božího jména. Staráme se o své vlastní blaho, snažíme se vydělat co nejvíce peněz, jsme lhostejní k lidem kolem sebe a zapomínáme na to, k čemu nás Bůh povolává.

V tomto čtvrtletí jsme studovali v sobotní škole tzv. malé proroky. Všichni měli pro nás stejné poselství. Jako by nehovořili k lidem tehdejšími, ale k nám. Jejich slova byla a jsou stále velmi aktuální. Napomínají nás, že si užíváme a nezajímáme se o osudy prostých, chudých, potřebných. Jsme často zaneprázdněni svými věcmi, bojujeme za svá práva a peníze tak vehementně, že zapomínáme zprostředkovávat druhým lidem Boží milost. Naší lhostejností otevíráme dveře zlu. Vracím se k úvodnímu textu z 1 Jan 2, 24 – Zůstaňte v Synu i Otcí.

Moje otázka ale nezněla, proč je tak hodně zla, ale proč je tak málo zla. Je to proto, že nás Bůh totiž navzdory našemu jednání miluje a že nás nepřestává používat a chránit.

Není třeba propadat depresi ze sebe samých, není třeba malomyslnět. Bůh je Bohem milosti, a také to je vidět každý den ve všem kolem nás. Dává nám to najevo i tím, že se nemusíme permanentně bát o svůj život. Přestože je každý výtvar lidského srdce od mládí jen zlý, existuje určité Boží působení, které spolu s jistými, Bohem danými zákonitostmi, působí, že se život na světě nestává peklem. Díky Bohu a i díky vám zde na Vinohradech, díky kazateli, tomu ještě současnému a věřím, že i díky tomu přicházejícímu, a díky spoustě dalších lidí, působí ve světě mnohem méně zla, než kdyby byla lidská zkaženost naplno puštěna ze řetězu.

Je velkou předností nás, jeho následovníků, že i nás chce Pán v tomto boji proti zlu použít. Staňme se proto nástrojem jeho milosti v tomto padlém světě. Bůh nám v tom dávej své požehnání. Amen